

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:
Pe an 18 cor. 1/2 an
9 cor. 1/4 an 450 fl.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 24 cor.
1/2 an 12 cor.
1/4 an 6 cor.

Unitatea

INSERTIUNI

Un sir garmond:
odată 14 fl., a doua
oară 12 fl. a treia
oară 10 fl.

Tot ce privește
foaja să se adreseze
la: Redacțiunea și
Administrațiunea
„Unitatei” în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Episcopia gr. catolică maghiară — „Alkotmány”-ul — și adevărul.

I.

Ziarul „Alkotmány” scriind în nr. de 30 Maiu a. c. despre meetingul dela Alba-Iulia zice, că acel protest împotriva plănuitei episcopii gr. cat. maghiare nu mult are să apese în cumpănă, din pricina, că după constatările Alkotmány-ului s'au pierdut din vedere pricinile ce au dat naștere înființării noii episcopii. Spune pomenitul ziar, că el deja de repetite-ori și-a fixat punctul de mănecare în această chestie, prin urmare deocamdată se simte dispensat de a mai combate părerile greșite, cari s'au accentuat în cuvântările rostite la acel meeting. Una însă o constată, că bunăcredința protestării o nimicește personalitatea oratorilor, cari au vrut să exploateze această chestie pe tema naționalismului. Pe oratori în mare parte nu i-au agitat relațiunile ce ar fi în legătură cu chestii de credință, ci închipuitele vătămări naționale și în direcția asta s'au năzuit a-și agita și ascultătorii, măcarcă plănuita episcopie n'are nimic cu dreptul, limba și credința naționalităților. E și cu neputință să aibă, căci atunci nu și-ar fi dat aprobarea previe nici regele, nici pontificele.

Atâta spune „Alk.” în introducerea raportului. Că pentru ce nu se dimite „Alk.” la o discuțiune cinstită în acest obiect, o știm, pentru că poartă frică de adevăr și n'ar vrea pentru toată lumea să disiluzioneze opinia publică maghiară, că înființarea acelei episcopii nu e încă fapt împlinit.

Credința greșită, că înființarea ei e fapt împlinit, vine de acolo, că atât Majestatea Sa, cât și Preasfinția Sa au aprobat înființarea episcopiei în principiu. Aprobarea aceasta însă

nu înseamnă mai mult, decât că, dânsii n'au nimic împotriva înființării, dacă aieveau sunt gr. catolici maghiari și dacă lipsa lor sufletească o reclamă aceasta, și dacă prin înființare nu se vatămă drepturile câștigate ale episcopilor vecini. Dar dacă nu sunt gr. catolici maghiari, și dacă credincioșii, din a căror parohii ar vrea rutenii și ungurii să înjghebe episcopia aceea, reclamă împotriva înființării, și dacă episcopii vecini, — ale căror dieceze s'ar ciungări prin înființarea noii episcopii, — ca cei mai competenți factori în acest lucru reclamă împotriva înființării aceleia, — precum fac, — atunci e lucru firesc și legal, ca să nu se înființeze. E lucru evident, că numai cu această rezervație s'a făcut aprobarea în principiu, și că înființarea de fapt atât Majestatea Sa cât și Preasfinția Sa n'au s'o aprobeze nici când din motivele de mai sus.

Ziarul „Alk.” zice, că el în repetite rânduri și-a fixat punctul de mănecare în chestia înființării episcopiei plănuite, adică că a motivat îndeajuns îndreptățirea aceleia la viață. Trebuie să recunoaștem, că a încercat motivarea în un articol de frunte, mi-se pare în cel din 23 Febr. a. c., dar nici atunci nu i-a succes, căci s'a bazat pe neadevăruri. A spus în acela, că românii uniți respective, ungurii(!), cari se ferecă în cătușile de rob a limbei liturgice române neînțelese de ei, dacă nu li-se înființează o episcopie cu limba liturgică maghiară (sic), sunt gata a trece la neunire; a spus mai departe, că viața sufletească și morală a acelor credincioși e nesuferită, e scandaloasă, e stăpânită de anarhie. Combateri sau deslu-

șiri odată cu capul n'a vrut să i-a în seamă „Alk.”-ul în asta chestie; s'a bucurat, că a putut constata a priori, — fără să cunoască starea faptică, — că aieveau (!) e năcaz pe acolo prin Sătmar, Bihor și în apropierea Săcuimei, și că românii se estind colosal și țin robi pe unguri; și s'a bucurat în nădejdea că toate aceste minciuni lumea le va crede.

De atunci n'a vorbit de altceva, decât de orașul potrivit pentru sediul episcopesc, de introducerea calendarului gregorian în noua episcopie, despre limba liturgică greacă, carea spunem noi va fi și mai neînțeleasă ca cea română, dar nu numai în câteva parohii, unde românii și-au uitat limba, ei în toate parohiile, pe cari ar vrea să ni le răpească.

Ca „Alk.” să fie motivat temeinic dreptul de viață a plănuitei episcopii, cu toate-că cetesc regulat „Alk.”, n'am văzut, și nici nu pricep cum poate afirma „Alk.”-ul, că în repetite rânduri a motivat dreptul de existență a plănuitei episcopii, când numai odată a încercat și atunci bazându-se pe neadevăruri? Și de atunci grozavă schimbare s'a făcut în esența rei, amăsurat cărei strămături nu s'a grăbit a-și modifica părerile „Alkotmány”-ul! Poate nu-și crede cetitorii mai luminați, decât cum gădesc redactorii fițucilor socialiste pe ai lor. Au doară a ajuns „Alk.”-ul sub influința și stăpânirea nefericită a rutenilor, cari, prin informațiunile lor necorecte, necorespunzătoare faptelor, și prin registrări false ale evenimentelor, îl duc pe ape străine? Ori cum să stea treaba, dacă un ziar și numai în o singură chestie e preocupat și tractează publicul cu concluziuni scoase din minciuni grosolane, — cum face „Alk.”-ul când e vorbă de români în ori ce

relațiune, — atunci își perde înaintea lumii vrednicia de credință și în alte lucruri.

Pentru ce se simte deocamdată dispenzat Alkotmány-ul dela combaterea părerilor greșite rostite de oratorii dela Alba-Iulia? Numai și numai pentru aceea, că nu le știe combate, căci de le-ar ști, atunci toate le-ar face puzderii. Ca să se vadă încât poartă frică de adevăr „Alkotmány“-ul în chestia episcopiei gr.-cat. maghiare, o dovedește împrejurarea că răspunsul meu la un articol al dlui Szabó Jenő, apărut în nr. de 9 Maiu a. c. al „Alkotmány“-lui, până în ziua de azi n'a văzut lumina, deși mi-am exprimat convicția, că „Alk.“-ul va fi ziarul, care nu așează lumina aprinsă sub obroc, și nu poartă frică de adevăr. Dar m'am înșelat.

Redactorul responsabil îmi scrie în o epistolă scurtă, că cu articole „obiective“ mă vede bucuros ori când, dar în cazul prezent e nevoit a constata, că tonul articolului nu-i de atare. De altfel în mai multe puncte nici cu partea obiectivă nu e de acord dsa.

Eu cred, că Alkotmány-ul ar fi primul ziar, care s'ar scandaliza, dacă în o chestie ca și aceasta a episcopiei gr.-cat. maghiare, noi preoții români am recurge la „Világ“, „A nap“, „Est“ sau „Népszava“,

și i-ar învinui pe cei dela acele ziare, că pactează cu naționalitățile. Almintrelea să știe cei dela „Alk.“ că dacă în viitor, mai născocoște ceva minciuni despre noi, sau dacă va mai împrăstia calumniile la adresa noastră, atunci vom cerca prilej a ne spune părerile în ori care ziar ungurese, — fie acela de ori ce caracter, — ca să fie odată orientată și opinia publică maghiară, despre această chestie a episcopiei gr.-cat. ce vrea guvernul s'o înființeze cu forța.

Cetitorii acestei foi se vor convinge, cât de puțin sincer e „Alk.“ vor ști cum îi zace la inimă adevărul. Las să vadă lumea, că nici să ne deschidem gura nu ne lasă; nu ne lasă să spunem și noi o vorbă în chestia, ce așa de tare ne atinge și ne impoartă și pe noi; ei vreau să tracteze acest lucru de nobis — sine nobis, măcar că ar putea ști, că nemo sibi satis.

Acum după evenimentele parlamentare maghiare din zilele trecute își va putea forma idee clară lumea întreagă și Roma despre forța brutală și oarbă a guvernului actual, care cu atâta drag dorește a realiza înființarea episcopiei maghiare, care în sine e un nou sens, — și în butul protestărilor bărbătești ale credincioșilor noștri, și în butul împrejurărilor, că prin

aceea înființare se va produce o turburare grozavă în sinul bisericii catolice și a patriei noastre.

Băița la 11 Iun. 1912.

Aug. Dănila,
preot.

Din dieceza gr.-catolică de Oradea-mare. Primina următorul circular:

Terminul concursului îndătinat pentru complinirea fundațiilor vacante și destinate pentru clerul tinăr, pentru Seminarul domestic și pentru Internatul de bieți din Beiuș prin aceste li fixăm pe ziua de 2 Iulie n. a. e.

• Lăsăm drept aceea Frăților Voastre să o aduceți aceasta la cunoștința celor interesați cu înviațiunea, că suplicile pentru primire vor fi de a se susține la acest Ordinariat episcopesc până în 1 Iulie n. a. e.

1. Recurenții la sfânta Teologie au să se prezenteze în persoană la concurs și cătră recurs să anecheze cartea de botez și testimoniul de maturitate.

Recurenții la cele două institute nu este de lipsă să se prezenteze în persoană, ei este de ajuns, dacă cătră suplica înzestrată cu cartea de botez și cu testimoniul școlastic din urmă, vor acude un atestat medical, că sunt revaccinați și din privința sănătății apti pentru institut. Acei tineri însă, cari se vor prezenta în persoană, vor fi supuși aici vizității medicale. Recurenții pentru a fi primiți în Seminarul domestic pe cl. I. gimnazială suplicile lor înzestrate cu carte de botez, testimoniul școlastic de pe cl. IV., V. ori a VI. elementară, atestat medical despre starea sănătății, atestat medical de revaccinare și atestat de paupertate, le vor prezenta Rectoratului aceluși institut până cel mult în 24 Iunie n. a. e., trimițând și 12.04 cor. taxă

FOIȚA.

George Bariț.

(Conferență.)

de Ioan Crișan.

Noi, smeriții urmași ai călugărilor lui Aron din seminariul „Bunei Vestiri“, suntem cuprinși de clipa unei însuflețiri în vremea de acum, când toată lumea românească prăznuiește amintirea nașterii lui Bariț.

Laudele, ce i-se aduc, le împarte cu înaltul nostru institut religios și cultural, căci după spusa lui aici „a învățat să rămână român și să scrie românește“.

De aceea mândria noastră-i nespuse de mare, că ne adăpăm la izvorul aceleiași învățături, petrecem între aceleiași ziduri și călcăm pe aceleiași urme, pe unde cândva a umblat George Bariț.

Luăm hotărâri firme, ca faptul cest din urmă să fie numai un simbol al călcării pe urmele lui, după ce vom ajunge învățători ai poporului, când vom avea același rost de luminători, ca și el, numai în cercuri mai restrânse, după cum mai modeste ni-s și puterile noastre.

De aceeaș mândrie și însuflețire e cuprinsă și întreaga românie din Blaj, căci în școlile lui s'a poleit spiritul lui Bariț și

Blajul prin binecuvântarea episcopului Lemeni i-a pus toiașul apostolului în mână, trimițându-l de misionar al culturii românești acolo, unde lipsa era mai mare.

Deci să ne înbrăcăm azi cu toții sufletele în haine de sârbătoare, să ne avântăm peste preocupările zilnice, pentruca să putem prăznuim cu toată demnitatea pe acest mare bărbat pe

George Bariț.

S'a născut în 24 Maiu 1812 în Jucul de jos de pe Câmpie. Tatăl său Ioan Pop era „nobil armalist“ din vremea crailor adelenesți, cu dreptul de a purta sabia la coapsă. În adevăr însă a purtat o altă armă, nu ucigătoare, ci mântuitoare de suflete: crucea, căci era preot în satul amintit. Bariț și-a primit acest nume străin de familia sa mai târziu în școli ungurești, pentruca să se deosebiască de alți colegi, cu numele de Pop. de cari erau mai mulți în aceeaș clasă.

Primul dascăl i-a fost bunicul său, care cu vorba caldă îi tălenia taina slovelor din Psaltire și îi desvălia înțelesul învățăturilor sfinte cuprinse acolo. Această petrecere din copilărie l'a înlăntuit pentru totdeauna de biserică, așa că mai târziu, când de-o parte codicii de legi îi deschideau perspective strălucite în viitor, de altă parte bucoavnele din strane îi arătau o cărăruie colțuroasă de mucenic, n'a pregetat a nesocoti pe cea dintâiu și a pași pe cea din urmă.

Învăță întâiu la școala în Trăscău, apoi continuă școalele medii în Blaj și Cluj, pentru-ca să intre în seminarul de aici, de unde iese în 1835 cu succes eminent.

De aici încolo elasticitatea talentului său, poleit cu o cultură atât de largă, se manifestă în diferiți rami, căci a fost dascăl, publicist, bărbat politic, istoric literat, dar toate aceste se reduc la un singur punct: dragostea de neam, de poporul muncitor, cu care era înrudit și prin obârșia lui sătească.

Fiind mult mai învățat, decât să-i fie iertat a părăsi acest centru cultural pentru amvonul vre-unei biserițe de pe sate, i-se oferă o catedră la liceul din Blaj, ca profesor de fizică. Dar simte că aici e aproape de prisos, iar într-alt loc e cerut cu necesitate de împrejurări vitrege, ce avea să le schimbe.

La Brașov a fost chemat în două ferii de vară încă până era la teologie, să pregătească pe băieții unor bogățani, cari s'au convins, că învățătura din Blaj nu-i așa periculoasă nici pentru confesiunea ortodoxă. Aici a făcut Bariț constatări foarte măgulitoare pentru un fiitor centru cultural. Brașovul era cu populațiune românească numărăoasă, era bogat, căci spiritul negustoresc dezvoltat într'un grad așa de mare la românii de aici, îngrămădia comori, ce nu mai treceau. Școluța de lângă biserică sf. Nicolae și școala din suburbii și începutul de școală bisericească din cetate, în cari în-

de prenotare la gimnaziul din loc. Recurenții pentru a fi primiți în Seminarul domestic pe cl. V. gimnazială pe lângă taxa de prenotare de 12'04 cor. până în 30 Iunie a. c. vor avea să prezenteze aceluiași Rectorat și testimoniu de pe cl. IV. gimnazială. Tinerii primiți în Seminarul domestic din Oradea-mare îndată la intrarea lor în seminar vor avea să plătească întreaga taxă de instrucțiune și cel puțin a patra parte din taxa de întreținere. Toți tinerii, ori au fost beneficiați ori ba, au să-și reînnoiască suplicele pentru a fi primiți în Seminarul domestic.

Acei tineri, cari nu vor dovedi purtare bună și progres cel puțin îndestulitor la finea semestrului I., pentru semestrul al II-lea vor putea fi lipsiți de beneficiul și de favorurile avute în semestrul I.

La urmă, în vederea scumpetei prea mari și greutatea cu cari are să se lupte seminarul domestic, taxa de întreținere a unui elev în acel institut, începând dela anul școlastic viitor 1912/1913 prin aceste o stabilim în patru sute douăzeci (420) cor. anual, câtră care se mai adaugă taxa pentru instrucțiune. De sine se înțelege, că acei tineri, cari se vor primi în fundații familiare, în cas de nesuficiență a proventelor fundațiilor respective, vor avea să suplinească diferența ce s'ar ivi.

2. Taxa de întreținere a unui elev în internatul de băieți din Beiuș rămâne și pe mai departe fixată în 300 cor. anual, 79 cor. pentru uniformă și taxa de instrucțiune.

Luând în considerare afluența prea mare ce se observă la internatul din Beiuș respective la gimnaziu pe cl. I., ținem a reflecta pe părinții respectivi, ca să se prezenteze cu băieții, pe cari doresc a-i așeza în acel institut, îndată în ziua întâie a înscrierilor.

3. La preparandia diecezană în anul școlastic 1912/1913 vor funcționa cursurile

I., II. și III. Tinerii, cari doresc să fie primiți la institutul preparandial, recursurile le vor avea înzestrate cu cartea de botez și cu testimoniu școlastic, vor avea să le înainteze Direcțiunii preparandiale până în 1 August n. a. c. Însemnăm, că fiecare elev. pe lângă taxa de înscriere de 10 cor. va mai avea să mai plătească pentru cărți și revizite școlastice, cei de pe cursul I. 70 cor.; cei de pe cursul II. 40 cor.; iar cei de pe cursul III. 60 cor.

4. Terminul pentru primirea elevelor în internatul Pavelian de fetițe împreună cu școala civilă din Beiuș îl fixăm pe ziua de 1 August n. a. c. Elevele, cari doresc să fie primite în acel internat suplicele lor îndreptate câtră acest Ordinariat episcopesc, înzestrate cu carte de botez, testimoniu școlastic, atestat medical despre starea sănătății și de revaccinare până la terminul fixat vor avea să le susțină încoace. Taxa de întreținere în acel internat o fixăm în 300 cor. și 70 cor. pentru uniformă.

Cariera inginerească. (Toate ziarele sunt rugate să reproducă acest articol). Acum când examenul de maturitate la cele mai multe institute e deja trecut, nu va fi fără de interes să atragem atențiunea părinților și tinerilor abiturienți asupra carierei inginerești, cunoscută ca proventuoasă, în care carieră domnește actualminte o mare lipsă în persoane, încât chiar și căile ferate de stat ungare, unde eu câțiva ani mai înainte abia puteai obține un angajament, azi publică concurs pentru complinirea posturilor devenite vacante enumerând pe lung și lat toate favorurile ce le au inginerii angajați în serviciul căilor ferate numai să-și poată acuire numărul de lipsă de ingineri.

Oferind o oarecare orientare asupra proventuoșității acestei cariere publicăm mai jos părțile mai marcante din

Concursul
căilor ferate ungare de stat de dato 27 Maiu 1912 Nr. 101.263/1912.

A. I/a.

„Acei ingineri, ingineri mecanici și arhitecți diplomați, cari corăspund cerințelor generale pentru suscepere se vor numi de-a una de *ingineri definitivi*, în clasa a VIII-a gradul 3-lea de plată, adică cu salar anual de 2300 cor. și bani de cuartir de 450—900 c.

Inginerii împărțiți la secțiunile externe pentru susținerea căilor mai primesc 1000 cor. ca pausal de drum, și pe durata edificării mai mari un adaus lunar de câte 100 cor.

Inginerii împărțiți în serviciul atelierelor primesc un adaus de salar 400—800 cor. anual.

Funcționari, cari nu primesc pausale de drum, au drept la diurne și rebonificarea speselor de drum. Atât funcționarii cât și persoanele aparținătoare familiei lor beneficiază de favorul de-a călători gratuit pe liniile statului, de-a primi material de încălzit și luminat cu preț redus etc.

Avansarea automată dela salarul de 2300 cor. până la salarul de 5000 cor. din trei în trei ani cu câte 300 cor. e garantată în lege, dar vremea de avansare de câte trei ani în cas de servicii eminente se poate reduce și la jumătate.

Drept la penziune de 35 % deja după 8 și la penziune întreagă 100 % după 36 ani de serviciu. *Clubul tehnicilor români.*

Corespondințe.

Serbările dela Iași.

— raport special al „Unirii”. —

Vechia capitală a Moldovei e plină de lume. Pe stradele sale jidovite, azi nu vezi decât țărani români, sosiți din celea mai

vătau une-ori și câte un dascăl de românește, deși slăbuțe, dovediau, că locuitorii de acolo sunt doreici de cultură. Ruperea legăturii lor cu grecii și străinii chiar și în celea bisericesti și fermarea unui „gremiu” deosebit asigură dezvoltarea simțului național. Scrierile populare, cari au luat un avânt așa de frumos în țară, erau gustate de brașoveni ca nicăiri, așa, că dezvoltarea culturii naționale aici era pornită spre bine.

Aceste împrejurări înveselitoare i-au umplut lui Bariț sufletul de entuziasm, convins fiind, că el are chemarea și norocul, de-a face din acest oraș un alt focar al învățământului superior românesc, cu putere de-a lumina întreaga românie de aici. Convingerile sale și le-a exprimat într'un memoriu din 1835 cu titlul „Dizertație despre școli, pentru toți credincioșii de legea grecească diu Brașov”, care va rămânea pentru totdeauna un monument vrednic de băgat în seamă în literatura noastră, fie pentru rezultatul strălucit, ce l-a avut, fie pentru gândirile bărbătești-ale autorului, în-sufletirea ori limba frumoasă, care atunci era numai în fazele prime ale dezvoltării. În dizertație desaproabă pe aceia, cari numai tângui se știu și cari cu nenorocirea noastră învinuiesc numai pe alții și mai ales cărmuirea: „Ca și cum împăratul ar fi chiar și dator, ca lăsându-și tronul ocrotitor, să are și să samene pe seama noastră... sau

„ca și cum domnii și sașii ar fi datori a băga românului în gură de-a gata și dacă a cazut în tină să se țipe după el să-l scoată, văzând, că are putere de-a ieși”. Aceasta putere stă în „creșterea bună... care-i temelul tuturor bunătăților și carea se câștigă în școli” deci „școli bărbați brașoveni, școli sunt de lipsă”.

Luând apoi în socotință amintitele lor împrejurări favorabile, e de convingerea, că „Nu niște școli, ci mi-se pare, că Tâmpa o-ar putea muta din locul său, ca la unii mai curând să le răsără soarele! Numai să vrea”. E anunțat aici principiul, ce astăzi s'a cristalizat în des citata formă „prin noi înșine”.

Indemnurile sale au dus-o la bun capet, așa că în toamna aceluiaș an Bariț deschise școala din cetate, care s'a suit până la patru clase, cu gramatică română, socoteală, istorie, geografie, nemțască, ba chiar puțină latinească și în urmă studii comerciale, de cari aveau atâta lipsă.

În 1837 la examenul școlii, a cărei îndrumător era, ținu o splendidă „cuvântare școlastică”, ce în cuprins se asemănă cu numita dizertație. Astfel în lupta cu greutățile cele mai mari, în răstimp de nouă ani, cât a condus această școală ajutat mai ales de poetul Andreiu Murășan, a sporit rândurile clasei noastre inteligente cu 690 de odrasle tinere, veniți de prin Brașov, Săcele

și chiar din România, căei vestea lui eșise în toată lumea românească.

În 1850 după restaurarea păcii Bariț își văzu realizându-se visul, pentru care venise în Brașov: înființarea gimnaziului, la care a contribuit acum cu toată puterea bărbății sale. Rngarea la ministru de instrucție în afacerea aceasta a eșit de subpiana sa dibace. Toate propunerile sale în această materie au fost bineprimite și îndeplinite până la una.

Când în 1860 în urma unei crize financiare gimnaziul era pe prăbușite, Bariț prin influința pretinții sale cu bărbații de stat din România, esoperă un ajutor anual de 200 galbini din Muntenia și alți 200 din Moldova, așa că aceste școli au putut înainta de aici în colo cu pași repezi.

(Va urma)

Zicale turcești.

Păzește-te de omul căruia i-ai făcut bine.

*

Dacă ai mântuit de mâncat, nu mai prețuiești lingura.

*

Mâna care dă e mai presus decât aceia care primește.

îndepărtate ținuturi ale țării, ca să vadă în bronz, pe acela care a înfăptuit unirea Principatelor române. Sunt mulți sosiți și din Bucovina. Nu e însă nime din Basarabia, și foarte puțini din Transilvania vecină. Trenurile accelerate, ca și celea de persoane sunt arhipline de călători. Se formează trenuri noi, spre a putea transporta la Iași, pe toți. Piața Unirei unde e ridicată statuia, e inundată de lume. Ici colo se lucră încă pentru așezarea decorațiilor și pe alocuria s'a lucrat toată noaptea de Sâmbătă spre Duminică. Strada ce duce la palatul mitropolitan de asemenea e frumos pavoazătă. Pretutindenea stăpânește însuflețirea, fețele tuturor par mântuite de o mare grije și în special leșeni răsufală mai ușurați când știu că în sfârșit e sosită această zi, a cărei dată a fost de atâtea ori schimbată. Amintirea lui Cuza e încă viuă în inimile tuturor. Țăranii îl pomenesc cu respect, căci el i-a desrobotit, el li-a dat drepturi pe cari înainte vreme nu le aveau, el li-a mântuit de grecii hrăpăreți, cari puși sub scutul hainelor sfinte și apărați de zidurile mănăstirilor, sugeau mada țării. Iar boerii își aduc aminte de Cuza, căci el a pus capăt pentru totdeauna sângeroaselor lupte pentru domnie și și-a sacrificat Moldova, spre a face o Românie mare și respectată. Și când a observat, că lucrarea sa a câștigat stabilitatea, s'a retras spre a face loc unui domn străin, chemat să continue opera sa. Provedința dumnezeiască a ajutat pe Români, aducând pe trenul încă șubred pe tinarul prinț de Hohenzollern, care prin înțelepciunea și pricepera sa adâncă, care și-a dat totdeauna seamă de oameni și situații, — nu numai a continuat opera începută de Cuza, ci a desăvârșit-o, ridicând la grurile Dunării, sub poalele bătrânilor Carpați un stat puternic și neatârnat, întărit cu sângele vărsat pe câmpiile Bulgariei. De aceea a fost așa de natural, că cu acest prilej sărbătorind memoria primului Domn al Principatelor-unite, aveau toți oratorii să preamărească și pe întâiul Rege al României, pe Majestatea Sa Regele Carol I.

Serbările pentru Cuza Vodă s'au început încă de Sâmbătă la satul Ruginoasa, care dela data aceasta se va numi Cuza Vodă. Aci s'au adunat la zece mii de oameni, țărani mai ales de prin împrejurimi și studenți dela Iași, București și Cernăuți.

De dimineața s'a făcut sta liturghie în biserica satului, și vicarul Mitropoliei dela Iași a ținut o vorbire ocazională. Dela biserică lumea s'a dus la mormânt, unde s'a celebrat un parastas și s'au rostit mai multe discursuri, ales din partea studenților. Intre vorbitori a fost și preotul Vasile Florescu, fost duhovnic al Domnitorului Cuza.

Mai multe cununi au fost depuse pe mormânt și mulțimea a trecut evlavioasă pe dinaintea colinei ce astupa rămășițele lui Voda Cuza.

Duminică dimineața piața Unirei din Iași, era formal inundată de mulțimea celor sosiți. Terasa, treptele și toate ferestrele marelui otel „Traian”, toate casele din jur, până sus pe coperișe, erau pline de oameni. S'au evaluat în 20 mii numărul celor prezenți.

La 10 ore trenul regal sosește în gară. În scurt signalele polițiștilor vestesc apropierea cortegiului, precedat de jandarmii călări. În trăsura regală a luat loc Majestatea Sa Regele și Altețile Lor Regale

Principii Ferdinand și Carol. Alături a călărește simpaticul căpitan Negruzzi, pe care Majestatea Sa îl agrăiește mai de multe ori. Urmează lungul șir al trăsurilor cu domnii miniștri, prefecți, generali ș. a.

Intre aclamările îndelungate ale mulțimii, cortegiul regal merge spre Metropoli. După o scurtă rugăciune făcută de metropolitul Pimen al Moldovei, cortegiul cu arhierii și preoți, îmbrăcați în sfințele odăjdii se îndreaptă spre pavilionul regal. Sunt de față miniștri, oficerii superiori, metropolitul, arhierii, prefecții județelor învecinate și celelalte notabilități, cari iau loc în tribuna regală. Metropolitul Pimen face sfințirea apei, răspunsurile le dă corul metropolitan. După terminarea slujbei d. Ghica Deleni, cel care a lucrat mai mult pentru ridicarea acestui monument, roagă pe Regele să facă să cadă pânza. În clipita căderii marele domnitor păsește la marginea tribunei și cu fața roșie de emoție, cu mâinile ridicate spre mulțime strigă de trei-ori: ura! Mulțimea aclamează, soldații prezintă arma, și muzica intonează imnul regal. A fost un moment de înălțătoare măreție. Primul Rege aclamează cu toată însuflețirea pe întâiul Domnitor al țării.

După potolirea uralelor cel dintâiu ia cuvântul metropolitul Pimen, președintele comitetului desvâririi monumentului. I. P. S. Sa da espresie recunoștinții, ce neamul românesc datorește lui Cuza, sufletul faptelor mari săvârșite în timpul domniei lui.

Ia apoi cuvântul d. Ghica Deleni și într-o frumoasă cuvântare înșiră faptele mari săvârșite de Cuza în scurta-i domnie, insistând mai ales asupra împroprietăririi țărănilor și alungarea grecilor. Predă la urmă monumentul d-lui primar al Iașului, spre a-l păstra cu venerațiune spre „cinstea orașului de unde au pornit cele mai mari idei și unde s'au născut toate sentimentele de abnegațiune și de sacrificii pentru cauza națională”.

Urmează d. Gh. Botez primarul orașului care mulțumind comitetului, că a dat Iașului acest monument prețios, face apoteoza unirei, săvârșită prin dupla alegere de domn a colonelului Ales. Ioan Cuza.

D. Cristea Dăscălescu vorbește în numele studențimei române, aducând elogii memoriei lui Cuza, care a desrobotit țărani.

Vorbește apoi d. Nicolae Iorga în numele universității dela București, A. D. Xenopol, în a celei dela Iași, C. C. Arion. ministrul instrucțiunii și apoi Majestatea Sa Regele, al cărui discurs lăsăm să urmeze pentru importanța și frumuseța lui:

„Cu o vie satisfacțiune am venit în iubita mea a doua Capitală, spre a da o însemnătate și mai mare acestei serbători naționale menită a dovedi că poporul român știe a se arăta recunoscător către acei cari l'au sprijinit întru îndeplinirea aspirațiilor sale.

„Cea mai sfântă dintre aceste aspirațiuni a fost unirea țărilor surori, pentru care au luptat necurmat în împrejurări grele și chiar primejdioase, toți fruntașii marei generații dela mijlocul veacului trecut.

„Domnitorul Alesandru Ioan Cuza a avut gloria de a lega numele său de acest mare fapt istoric, început prin alegerea sa și adus la deplină înfăptuire prin încordata sa stăruință.

„Sunt însă alte fapte mari, mai personale, care îndreptățesc cinstirea ce li-se face astăzi.

„Pe lângă unire, acest monument ridicat prin recunoștința obștească însemnează desrobirea țăranilor, secularizarea bunurilor mănăstirești și îndrumarea țării către neatrănare.

„Voința hotărâtă al lui Vodă-Cuza și pătrunzătoarea înțelepciune a stetnicilor săi găesc în sfârșit dreapta și frumoasa lor resplată.

„Primul Rege al României își îndeplinește o sfântă datorie către primul Domnitor al țărilor unite, aducând în fata acestui monument prinosul de cinste, ce se cuvine memoriei lui Cuza-Vodă, care va rămânea de-apururea nestearsă în amintirea poporului”.

Cuvântarea Regelui spusă cu un ton ferm și cu toată căldura, a fost foarte viu și îndelung aclamată. Au mai vorbit generalul Scheletti în numele veteranilor și țăranul D. Solomon. Acest țăran a fost în tinerețe sa în serviciul Domnitorului Cuza, se ține încă bine și e o figură impunătoare, era îmbrăcat în haine de pânză albă după datina de pe vremuri, cu șinoare pe piept, cisme lungi în picioare, cu barba lăsată după moda franceză, pe cap cu căciulă neagră.

După închierarea discursurilor a urmat defilarea armatei, a școlilor, și a veteranilor. Impunătoare a fost defilarea celor 500 veterani din județele Olt, Gorj și Mehedinți.

Terminându-se defilarea Regele privește statuia, acoperită de sutale de coroane, dintre cari se remarcă marea coroană pusă de Regele.

E o splendidă coroană de flori așezată pe un fond tricolor, pe care sunt tipărite următoarele cuvinte: Primul Rege al României lui Cuza Vodă, primul Domnitor al țărilor surori unite.

Statuia reprezintă pe Cuza stând în picioare și răzîmându-se pe garda sabiei; a fost făcută de sculptorul Romanelli, pe care Majestatea Sa l-a decorat încă în aceeași zi cu Bene Merenti cl. I. Pe soclul statuei sunt figurile gen. Florescu, C. Negri, N. Kretulescu și M. Kogălniceanu, cei mai mari colaboratori alui Cuza.

Duminică toată ziua, până târziu noaptea muzicele militare cântau prin piațe și grădinile publice.

Cu trenul de 5 d. p. Majestatea Sa a plecat dela Iași, mergând la moșia Zorleni, proprietate privată. Venirea Regelui la Iași a făcut cea mai adâncă impresie asupra tuturor și a cimentat și mai mult legătura de dragoste și alipire dintre casa domnitoare și națiune. Tot în aceeași după amiază Principii au vizitat gimnaziul militar și expoziția de cusături naționale.

Duminică seara s'a dat un festival la Teatrul Național, reprezentându-se piesa „Cinel-Cinel” de Alexandri și recitându-se versuri ocazionale. Indreptându-se AA. LL. Regale Principii Ferdinand și Carol au onorat cu prezența Lor această reprezentație.

Spre a ridica și mai mult importanța acestei zile Majestatea Sa a dat ordin, ca pe viitor Reg. 7 de Roșiori să poarte numele „Cuza Vodă”.

A doua zi s'a dat țăranimii un prânz în grădina Copou. A azistat lume multă. Țăranilor li-s'a dat de amintire câte un păhar cu chipul lui Cuza și cu o inscripție. Seara a fost un nou festival țărănesc, unde a vorbit dnii Iorga, Cuza, dr. Cosmovici ș. a. Tot Luni seara au plecat din Iași și principii Ferdinand și Carol, petrecuți de notabilitățile aflătoare încă în Iași.

Marți dim. Iași și-au luat haina obișnuită: oraș vechiu liniștit. Strălucesc de frumusețe Biserica Mitropolitană și Biserica Trăi-Ierarhi, care e o neintrecută podoabă a țării. Între aceste două stă catedrala catolică cu preoții sai inteligenți, plină și în aceste zile de credincioșii adunați la devoțiune pentru Vergura Maria, și la frumoasele predici și cântări românești în cinstea Maicii Sfințe. Mai e biserica sf. Nicolae, statuia ecuestă alui Ștefan Vodă în fața palatului administrativ, ce acum se reparază.

Turnul Golia frumos restaurat, din care ochiul se pierde în priveliștea admirabilă a orașului.

Am mai văzut Curțile domnești în părăsire și ruină, cartierul jidovesc plin de necurățenie, vestita Belta-rece, casa în care a stat Cuza Vodă. În partea spre Copou orașul ia altă formă, zidiri moderne, elegante și frumoase: Universitatea, Liceul internat, gimnaziul militar, cazarmele, seminarul catolic și multe alte zidiri, toate strălucind de curățenie.

Ca și București are și Iași câteva zeci de biserici. Pietatea credincioșilor însă a scăzut. Stau zidurile mai tari și mai nouă, cele vechi se creapă, se macină și se ruinează și nime nu mai grijește de restaurarea lor. Povoii jidovesc revărsat aci din Rusia, se vede, că a omorât sentimentul religios și a grijei de cele sfinte.

Marți după prânz, însoțit de câțiva prieteni foarte îndatoritori, am mers la Ungheii, frontiera Basarabiei, de care ne despărțea Prutul, râul blăstămat.

Seara la 9 am lăsat Iași și bunii prieteni și am plecat la București, unde am aflat multe lucruri bune referitoare la noi. Biserica noastră din strada polonă e deplin terminată, îi lipsesc doar clopotele și bravii credincioși uniți din capitala României se gândesc deja la a doua. Să le ajute Dumnezeu!

Rap.

Pentru cei rămași pe drumuri.

Facem și noi apel la toți românii de inimă rugându-i pe toți deopotrivă să trimită din prisosul lor cât de mult pentru cei rămași pe drumuri în urma vânturilor și ploilor. Nici odată vre-o cauză mai demnă de jertfă nu a solicitat dărnicia noastră — drept aceea să nu pregete nime a veni în ajutorul celor nefericiți. Sumele se primesc la administrația ziarului nostru.

Până acuma au intrat următoarele contribuiri:

Din comuna Sâmbotelec: Ana German preoteasă văd. 100 c. Ioan Bozac, preot 5 c. Iuliu German, învățător 4 c. Chesenan Ioan 6-10 c. Pop Grigorie 4 c. Muștea Iuliu 3 c. Pop Ion, Grecu Dumitru câte 2 c. Graur I. 2-60 c. Muștea Grigorie, Uțiu Iustin câte 2 c. Gran Alexandru 3 c. Șilpaș Ioan a Nichi 2 c. Graur Marișca 3-40 c. Man Vasilița 2 c. Șilpaș Maria I. Ioan, Man Dumitru, Man Ioan, Uțiu Ioan, Cașuța Grigore, Negruș Vasilița, Uțiu Ioan I. Iosif, Uțiu Maria I. Ioan, Uțiu Nastasia I. Iosif, Uilăcan Alimpie, Uilăcan Maria, Cosma Mihailă, Moldovan Ioan I. Iosif, Rațiu Grigore tinărul, Sâmbosan Marișca, Pop Vasilița, Sâmbosan Dumitru, Leoca Dumitru, Tăgurean Grigorie tin. Rozenberger L., Sâmbosan George, Macarie Mihailă, Mocian Ioan I. Ilie toți câte 1 c. Moldovan Dumitru 1-80 c. Uțiu Filaton și soția 3 c. Man Samfora 1-40 c. Pop Anica I. Dumitru, Chesenan Maria câte 1-20 c. Cosma Maria m. Mocian 1-10 c. Rațiu Ioan și soția 40 fil. Grebenișan Ioan 20 fil. Rus Miron 40 fil. Crețiu Vasilița 60 fil. Moldovan Iona I. Gligore

80 fil. Matean Toader 80 fil. Leoca Incretia, Leoca Vasilița, Sâmbosan Maria câte 40 fil. Teglaș Ilisie, Teglaș Maria, Uțiu Ana I. Grigore câte 20 fil. Arpadi Pompeiu și soția, Grebenișan Toader câte 50 fil. Negruș Samfora 80 fil. Cornădean Anica 20 fil. Claudia Făgărășan 40 fil. Total cor. 182-90 fil.

Noutăți.

Din dieceza de Gherla. Se avertizează tinerii, cari ar dori să fie primiți în numărul clerului tinăr, că concursul se va ține în 18 Iulie a. c. având concurenții a se prezenta în 17 Iulie la 11 ore a. m. cu documentele recerute și anume: carte de botez, testimoniu de maturitate și atestat despre purtarea morală, dela oficiul parohial concernent, și în cas dacă ar fi ajuns la anii de miliție, document cu privire la starea obligamântului militar.

Cu terminul de 15 Iulie 1912 sunt de a se ocupa următoarele stațiuni docențiale respective cantor-docențiale: Tractul Logiardului; Stațiunea cantor-docențială Chicediu. Tractul Oarței; Stațiunea docențială Hodod-Giurtelec. Tractul Giulei; Stațiunea docențială Giulatec și Morocaza. „Comunitatea bis. gr.-cat. română din Șişești a decis înființarea unei stațiuni de conducătoare de azi de vară pentru elevii și elevele dela 3—6 ani. Durata azilului e de 3 luni, jumătate Iunie, Iulie, August și jumătate Septemvrie. Stațiunea se dotează cu 40 cor. lunar, ce se plătesc anticipat din cassa bis., proviziune întreagă și speșele efective de călătorie. Terminul concursului e 14 I. c.; recursurile au a se adresa senatului școlastic gr.-cat. în Șişești dimpreună cu documentele recerute — Laczfalú u. p. Felsőbánya.”

La seminarul teologic din loc cursurile s'a terminat Sâmbăta trecută în 15 crt. când s'au cântat doxologia de mulțumită lui Dumnezeu, slujind rectorul și profesorii. Au absolvat 8 clerici din Arhidieceză și 4 din dieceza de Lugoj. Partea cea mai mare a absolvenților a pornit în o călătorie de studiu pela mănăstirile din România.

Aviz. Bursierii acum abiturienți ai academiei ces. reg. de muzică și arta dramatică — Viena — suntem însărcinați din partea On. Comitet al societății pentru fond de teatru român. să interpretăm în luna lui Iulie st. n. un turneu artistic prin țară. Anume așa: Turneul îl începem în Arad 2 Iulie n. Oradea mare. Lăpușul ungurese 12 Iulie n. Bistrița 14 Iulie n. Dej 16 Iulie n. Cluj 18 Iulie n. Abrud 20 Iulie n. Orăștie 21 Iulie n. Brașov 23 Iulie n. Făgăraș 26 Iulie n. Lugoj 30 Iulie n. Turneul îl fac dnii Ștefan Mărcuș tenor și Ionel Crișianu bariton — însoțiți de dsoarele Aurora de Barbu și Anicuța Voileanu.

Convocare. Adunarea cercuală a „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” din despărțământul „Sălciua”, se convoacă pe Duminecă, în 17/30 Iunie a. c. imediat după serviciul divin din biserică — în comuna Sălciua de sus. Vasile Gaul, director. Lazar Chirilă notar.

Petreceri. „Reuniunea învățătorilor, români Sălăgieni” invită la petrecerea de vară cu joc, ce se va ține cu ocaziunea adunării generale la 23 Iunie st. n. 1912, în comuna Giurtelec (Somlyógyörtelek) lângă Șimleu. Inceputul la 8 ore seara.

Dela „Secția industrială” a „Reuniunii Econ.” din Orăștie. Aducem onoraturii publice la cunoștință, că am înființat pentru învățăceii și calfele de meseriași și negustori, un birou de plasare, (Cancelarie de așezare) alcătuit din membrii Comitetului secției meseriașilor noștri.

Pentru cei ce doresc dară să-și imbibe munca, respective cei ce caută muncă de învățacei ori calfa de meseriaș și negustor, stă la îndemână în localul Reuniunii și la subcasierul Reuniunii A. Adămuțiu, (cassa băncii „Ardeleana”), o carte în care se înseamnă imbiemintele respective cererile de muncă, cari apoi Cancelaria de plasare le rezolvă săptămânal în mod gratuit (afară de speșele efective de corespondență).

Rugăm pe cei interesați a se adresa cu toată încrederea în scopul acesta la Reuniunea noastră. Orăștie, Iunie, 1912. Comitetul.

Pe aeroplan. La o margine a orașului Newyork un băiat s'a rănit așa de grav la cap încât părinții săi disperați telegrafară numai decât după medicul, care locuia foarte departe în oraș. Acesta și porni cu automobilul. Dar pe drum automobilul s'a stricat și medicul sta năcăjit lângă el. În apropiere era un aviator, care-și pregătia aparatul pentru sbor și observându-l medicul l-a rugat să-l ducă în aeroplan până la bolnav. Incurând sosiră cu aeroplanul.

Medicul și-a dat apoi părerea că o călătorie pe aeroplan e cu mult mai nesănătoasă ca una pe mare, și mult mai neplăcută, cu toate că să nu fi fost aeroplanul ei trebuia să renunțe la mântuirea dela moarte a băiatului.

Potop de apă. La 4 Iunie d. a. s'a descărcat asupra comunei Fizeș o ploaie torențială rupere de nor nemai pomenită pe aici din moși-strămoși. — Povoii de apă nemai pomenit de aici a luat cu sine și nimicint întreaga recoaltă de pe șesuri, nimicind și prăbușind tot ce i-a fost în cale. — Ajungând în sat povoii a dus cu sine case, edificiu economice, garduri, podul ce duce la biserică și preotul, precum și 50 mii cărămidă gata pentru edificarea școlii. — Cauzându-ne pagubă peste 50—60 mii cor.

Suntem în preajma fedificării școlii. Ce va fi cu noi? Știe numai bunul Dumnezeu, cum vom putea învinge atâtea calamități. — Recoalta anului nimicintă, suferind danne enorme în edificii vite ect.

Școala o edificăm numai din creștătură. Am cerut regalul la edificare, și de 7 luni nu ne mai sosește răspuns dela ministru. Am urgitat cauza, și încă nu am primit răspuns. Ce să facem? Creștătura nu se poate scoate în astfel de împrejurări.

Edificarea am început-o, — trebuie să o taterumpem în lipsa de bani. Dacă pe 1 Septemvrie școala nu e gata? nu căpătăm ajutor de stat.

Și peste toate criza financiară ce domnește în întreagă țara, face soartea bieților țărani și mai nesuferibilă. — Preotul.

Plata jandarmilor ungari s'a ridicat începând cu 1-a Maiu a. c. dela 900 cor. la 1000 cor. pentru gregari, dela 1100 cor. la 1400 cor. pentru sergenți, dela 1300 cor. la 1600 cor. pentru sergenți-maiori. Asemenea s'au ridicat și celealalte competențe. — Când se vor gândi și la urcarea congruei precești peste plata unui sergent-maior de jandarmi?

Posta Redacțiunii.

Dr. R. în Bp. Nu ne ocupăm cu astfel de chestii, caracterul foi nu ne îngăduie.

Partea Literară.

La mormântul metropolitului Atanasie Anghel întemeietorul Unirei cu Roma.

(Continuare).

Dar eată după însuși cuvintele celor de Dumnezeu însuflete scripturi zugrăvirea acestei minunate minuni care stă la temelia bisericii lui Hristos: iată pagina cea mai sfântă din faptele apostolilor, iată „foaia funduară“ a dreptului limbilor în sfânta noastră biserică:

„Și s'au făcut repede sunet pin cer, ca de suflare silnică ce vine iute și au umplut toată casa unde ședeau. Și s'au arătat limbi împărțite ca de foc și s'au așezat pe unul fiește care din ei. Și s'au umplut toți de duhul sfânt și au început a vorbi într'alte limbi, pe cum le da lor duhul a grăi.

„Și iera în Ierusalim lăcitori, jidovi, bărbați cucernici din tot neamul ce este sub ceru.

„Iară dacă s'au făcut glasul acesta s'au adunat mulțimea și s'au turburat, că auzia unul fiește carele pe ei grăind în limba sa.

„Și iară să spăimânta toți și se mira zicând unul cătră altul: au nu toți aceștia cari grăiesc galileeni sunt? Și cum fiește carele auzim limba noastră în care ne-am născut?

„Parții și Mezii și Elamiteanii și cei ce locuesc în Mesopotania, în Asia și în Frigia, și în Pamfilia, în Egipt și în părțile Libiei cele de lângă Chirene și nemernicii Romani și jidovii și veneticii: Cretenii, Arabii, auzim pe ei în limbile noastre grăind măririle lui Dumnezeu“. (Fap. ap. 2, 2—11.)

Vedem dară, iubitorilor creștini, că lucrarea cea mare, ce aveau poruncă să o săvârșească apostolii, cum s'a început! Numai cu darul deosebit al lui Dumnezeu, cu ajutorul Spiritului, sufletului lui Dumnezeu, care s'a sălășluit în sufletul oamenilor; în sufletul acelor aleși ai lui Isus Hristos, pe care și i-a făcut frați, prietini și apostoli.

Bine, că le-a fost dat lor porunca cea mare: Mergeți în toată lumea și învățați toate neamurile... botezându-i pe ei, și învățându-i să țină toate câte v'am poruncit vouă... Asta era o mare poruncă dela Fiul lui Dumnezeu, dar cei ce o primieau erau slabi fii ai oamenilor, niște simpli pescari galileeni.

Bine, că Isus i-a fost zis lui Petru: „Tu ești Peatră, și pe această peatră voi zidi biserica mea, și nici porțile iadului nu o vor birui pe ea“, — dar cel prefăcut în *Peatră* așa iera de slab, încât și la cuvintele unei slujnice netrebnice de trei ori s'a lăpădat de Isus, jurându-se, că nu cunoaște pe omul acela.

Bine, că aceluias Petru, pentru care în deosebi s'a rugat cătră Tatăl ceresc, ca să-l întărească în credință, ca el să îmbărbăteze pe frații săi, i-a fost declarat același Domn Isus Hristos zicând:

„Ție-ți dau cheile împărăției cerurilor și ori ce vei lega pe pământ va fi legat și în ceru“. (Mat. 16, 19.) iar mai târziu i-a dat putere asupra turmei întregi zicând:

„Paște oile mele, paște mieluşeii mei“; — dar, vai, toate aceste porunci, toate aceste serbătorești declarațiuni erau numai îndreptățiri ale lor, tot numai însărcinări și încredințări, foarte onorifice, dar în același timp foarte grele de împlinit și de înfăptuit pentru niște oameni, ori cât de talentați și de învățați ar fi ei. Și cum știm că nu prea erau pescarii de pe țărmul Tiberiadei.

Ei aveau să împlinescă o lucrare dumnezească, lucrare începută și săvârșită de fiul lui Dumnezeu Isus Hristos, iar ei erau niște oameni. Era deci de lipsă neîncunjurată, ca oamenilor acestora, ori cât aleși de Hristos, instruați de el, ținuți lângă el și înțroduși în multe taine ale adâncurilor mării de înțelepciune a lui Dumnezeu, să le vină într'ajutor însuș Dumnezeu, și le-a venit. Dumnezeu Fiul s'a suit la Ceruri, isprăvind slujba mântuirii ce i-s'a credințat, și dela Dumnezeu Tatăl li-a trimis pe Dumnezeu Duhul, pe Spiritul cel sfânt, care să fie cu ei în veci și să-i lumineze, și să-i împutereze a săvârși lucrarea ce li-s'a încredințat.

Iată rostul pogării Spiritului sfânt și iată roadele lui! Apostolii, cei simpli și fricoși, se umplu de curaj și de bărbăție sfântă și grăiesc cu îndrăznire în mijlocul aceluia Ierusalim fanatic care a restignit chiar și pe fiul lui Dumnezeu și ei grăiesc în așa chip și cu așa minunat dar, încât toți cei ce îi ascultau — și erau acolo oameni „din tot neamul ce este sub ceriu“ — „unul fiește care auzia pe ei grăind în *limba sa*“. Pe cum asupra sfinților apostoli duhul lui Dumnezeu se pogorea în chipul limbilor de foc, pare că în același chip, cu cuvântul ce-l grăiau apostolii, limbi de foc eșiau din sufletul lor și străbăteau la inima și mintea celor ce ascultau, ca să se unplă și ei de dar și să primească cuvintele lor, și cutremurați în inimi, frământați în mințile lor, să se plece curînd a întreba „ce vom face, ce vom face?“ — și să primească a se boteza, spre a eși odată din „neamul cel îndărătnic“ și a intra în sinul bisericii neamurilor și legii nouă.

Așa se face, iubitorilor creștini și frați, începutul bisericii celei vii alui Dumnezeu. În temeiurile ei vedem coborîndu-se puterea lucrătoare a sufletului lui Dumnezeu, prin care se *sfințește sufletul omului, și se sfințește în același timp limba maternă, limba națională a fiește cărui popor de sub cer.*

În aceeași clipită când se sfințește omul ca om, ca chipul și asemănarea lui Dumnezeu, în aceeași clipită el se sfințește și ca *medulariu al unui neam*, care este deosebit de altul, prin făptura sa, prin legătura sângelui său, prin portul său și mai ales prin limba sa, prin acest glas al sufletului omenesc.

Atunci, când cerul își trimite pe pământ Spiritul său ca să se înoiască fața pământului, și să se înfrățească oamenii, ca tot atâți fii ai lui Dumnezeu, meniți a moșteni moștenirea Tatălui ceresc, tot atunci pământul se înfrumșetează, prin *sfințirea feliturilor limbilor*, cari cu tot atâtea flori ale spiritului omenesc, prin colorarea și mireazma lor împodobesc așa de frumos grădina omenimei.

La „sunetul repede, ca de suflare silnică, ce vine iute din cer și umple toate, ca un vistier al bunătăților, curățind toată răutatea, răspunde ca un larg echou de pe pământ corul minunat al limbilor felurite, cari se contopesc în aceeași armonie fiască, spre a lăuda și preaslăvi măririle lui Dumnezeu pe pământ, minunându-se și bucurându-se fiește care, în limba maicii sale, în care s'a năseut!

Acesta era cuvântul pământului la cuvântul cerului; răspunsul sufletelor omenesti la fapta spiritului lui Dumnezeu care în limbi de foc să pogorea pe bietii pământeni.

În aceasta mare adunare de oameni, cari tresăreau de bucurie întru iubirea limbei lor, cum tresă-

rim noi astăzi de fiorul durerii hotărîte la apărarea limbei noastre, erau printre alte neamuri ale Răsăritului, erau și „nemernicii Romani” — cum zice sf. scriptură.

„Nemernicii Romani” — pentru că și ei străini urgisiți erau socotiți în Ierusalim, cetatea sfântă a „poporului ales” alui Dumnezeu. Ei erau nemernici pentru că cu puterea armelor biruitoare au înfrînt cerbicioșia acestui neam îndărătnic și încăpăținat, care întru îngâmfarea lui ținea că singuri Jidovii au drept de om înaintea lui Dumnezeu, singur ei au drept de fii a lui Dumnezeu și toți ceilalți sunt meniți numai ca să le fie lor sluji și robi, ca niște barbari și lăpădați de lege“.

Jidovii și sinagoga lor a fost cea dintâiu întrupare a exclusivismului de rasă o pornire nesăbuită de a stărni o singură sămânție de oameni asupra tuturor

celoralalte sămânții. Jidovii și sinagoga lor a fost începutul șovinismului acestuia necreștinesc, care atâta pustiire a făcut în lume prin ura și îngâmfarea din care să hrănește.

Și iată, Fraților creștini, că Dumnezeu sfântul, în cea dintâi zi a bisericii sale, chiar la începutul începutului, a *spulberat de tot temeiurile șovinismului*, și biserica sa stăntă și-a întemeiat-o pe temelie largă a frățietății tuturor neamurilor, făcându-le toate *egale*, și toate *libere* de a-și auzi în limba maicii sale, în care s'a născut mărirea lui Dumnezeu, și a-și rosti în limba maicii lor laudele cuvenite acestui Dumnezeu Părinte, care pe toți ne vrea fii săi, deci frați între noi, cari se cuvine și suntem dator, să ne cinstim partea și zestrea și moștenirea unul altuia.

(Va urma.)

VOEVOZII.

Povestire originală a „Unirii“.

de Dela Bistrița.

(Continuare.)

Vodă rămase mai în urmă cu căpitanul Movilă. După ei veneau călări alte cete de viteji, sub cari ropotea pământul frământat de copitele zmeilor oșeriți, ce înfiorau văile de alarmă surdă.

Pe valea Prahovei, în zări, dede parte, se zărea o dungă, o ață scilpitoare, șerpuiind printre văi și muncel, era apa Teleajănelui care și mâna valurile în șapte pline de-o tainică duiosie și suspin...

La dreapta nu se mai sfârșeau brăurile de munți, la poalele cărora stătea tupilată oastea mândră, vitează a lui Radu Vodă.

O ștafetă de călărași trecu Teleajănelui înnot, pecând Vodă cu cealaltă oaste aștepta veste hotărâtă.

Din urmă soseau necontentit cete-crete de viteji. Tunurile nu sosiră încă.

Așa, pe neașteptate, prin oastea țintită cu ochi pândeți înainte, se stărni un răcnet sfâșietor:

— Vin călărașii noștri înapoi, vin în goana mare!...

— Băieți, înainte, răcni Vodă, tsăgându-și pala, — loviți și ucideți fără de milă...

In sotrniile oastei vrășmașe, ce se apropia ca o sălbatică vijelie, licăreau ca argintul ferurile lucii.

O neagră înfiorare trecu prin rândurile lui Ștefăniță în fața luptei cumplite, de moarte.

— Acum băeți!

Un răcnet de zăbni izbucii în cetele lui Ștefăniță, pornind în goană nebună, ca un uragan atot-cotropitor, în fața morții cumplite, peste apele Teleajănelui.

În dreapta și în stânga se desfăceau glasuri de comandă într-o alarmă asurzitoare. Deodată, niște buburii de tunuri cutremurară pământul, zvârlind cu limbi de foc în rândurile lui Ștefăniță. Fruntea călărimei se așternu la pământ, secerată de coasa morții neașteptate.

Din amândouă părțile începură focurile pucnelor într-o neagră vâltoare de fum și miros de iarbă de pușcă. Oastea lui Ștefăniță se desfăcu în două jerghii pe toată întinderea câmpiei, călăreții în lături, iar pedestrima în mijloc.

Călărimea lui Radu, ocrotită de tunurile ascunse pe măgurile coclaurilor, porni să

frângă mijlocul oastei vrășmașe. Într'un freamăt și zingăt de paloșe vitejii lui Radu zdrobesc, ucid, culcă la pământ oștimea Moldovei. Oștile se luptă crâncen, săngeros, piept la piept; paloșele văjie, rătăzând capete sulitele fișie în carne vie, săgețile străbat în piepturi, sânetele împart necontentit plumbi omorători în străfulgerări cumplite, în urlete și vaete desperătoare.

Valea Prahovei e numai o baltă de sânge cald, dogorind la soare.

Alte pălcuri proaspete de oștasi, conduși de însuș Ștefăniță, se răped furios dinapoia celor căzuți, pe mormane de leșuri, să frângă rândurile lui Radu.

— Înainte băeți — strigă Ștefăniță, care ca un fulger îngrozitor se repezi cu ceata călare în oastea vrășmașă.

Arcanele zbârâiau prin vazușul negru de fum, secerând capete vii.

Răcnete, vaetele, gemetele răniților amestecate cu sfornăirile și nechezările cailor rătăciți. Alunecați pe mormane de leșuri, cu alarma buciurilor cu bubuirile tunurilor sânetelor — stârneau peste toată valea Prahovei înfiorarea de moarte, în amândouă oștile.

Vântul purta peste vârfuri de munți, iar apa peste văi îndepărtate — groaza luptii fioroase.

Muntenii îndârjiți nu se dădeau înapoi ci, învârtindu-și arcanele, ciuntau mereu din rândurile Moldovenilor, cari se prăbușeau la pământ cu cai cu tot.

Călărimea munteană — la îndemnul lui Radu Vodă se azvâri în focul dușmanului, să calce, să striveasca pălcurile pedestre ale lui Vodă Ștefăniță.

Moldovenii zdrobiți o iau la goană — dar dindărăt sint urmăriți de oastea lui Radu, care neîncetat o doboară cu săgeți și cu focuri de plumbi. Luat înainte de șuvoiul luptătorilor — Radu aleargă nebun după oastea ferfenițită a lui Ștefăniță, arzând de dorul răzbunării...

Pecând Moldovenii treceau înnot apa Teleajănelui, mulți își găsiră mormântul în valurile apei, nimeriți de arcanele și săgețile muntene.

Dar și din partea oștilor știrbite, frânte ale Moldovei, fulgerau, șuerau în vânt săgeți și focuri omorătoare.

(Va urma.)

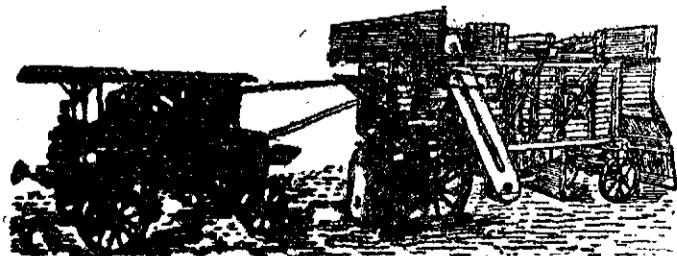
Preparator-editor: AUREL C. DOMȘA.

Redactor respons.: AUGUSTIN GRUIȚA.

NOUĂ FIRMĂ ROMÂNEASCĂ.

IOAN V. FÊT

BUDAPESTA, Nagymező-utca 36. ¹/₂

Motoare cu benzin, ulei brut și gaz, dela 3 HP. în sus.

Tot felul de mașini și instrumente agricole, ca: **Trecătoare cu motor**, mânaj și mâna, pluguri, grăpi etc. Pompe de fântâni și incendiu cu forță motorică. **Mori, Mașini de sămănat cu mâna**, cari în urma ieftinătății, precisiunii și manuei ușoare sunt indispensabile pentru fiecare agricultor.

Prețuri moderate, catalog ilustrat și preliminar la dorință gratis și franco.

(55) 16—20

Capital social Coroane 1.200.000.

Telefon Nr. 188.

Post sparcassa ung. 29.349.

„Banca generală de asigurare“

societate pe acții în Sibiiu—Nagyszeben

este prima bancă de asigurare românească, înființată de institutele financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii: **Parteniu Cosma**,
directorul executiv al „Albinei“ și prezidentul „Solidarității“.

„Banca generală de asigurare“ face tot felul de asigurări, ca **asigurări contra focului și asigurări asupra vieții** în toate combinațiunile. Mai departe mijloace: **asigurări contra spargerilor, contra accidentelor și contra grindinei.**

Toate aceste asigurări „Banca generală de asigurare“ le face în condițiile cele mai favorabile.

Asigurările se pot face prin orice bancă românească, precum și la agenții și bărbații de încredere ai societății.

Prospecte, tarife și informațiuni se dau gratis și imediat.

Personale cunoscute ca acvizitori buni și cu legături — pot fi primite oricând în serviciul societății.

„Banca generală de asigurare“ dă informațiuni gratuite în orice afaceri de asigurare fără deosebire, că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

Cei interesați să se adreseze cu încredere la:

„Banca generală de asigurare“
Sibiiu—Nagyszeben. Edificiul „Albina“.

(1) 25—52.

Când cumperi săpun, cere și primește

apriat

și lămurit, numai săpun
CLUJAN
(de al lui Henrich)

Săpun de glicerin
„ „ **gălbui de ou**
„ „ **mandule**
„ „ **marmorat.**

Fabrica de săpunuri medicali din Cluj de aceea a ajuns la renume mondial, fiindcă își pregătește săpunurile din materiile cele mai prețioase și absolut **inofensive.**

(108) 1—?

Un admirabil tablou după originalul mareșului pictor *Obedeanu* reprezentând pe:

MIHAI-VITEAZUL

Cel mai războinic voevod, ne pare din acest tablou cu o putere de sugestie extraordinară. Se află de vânzare la Librăria sem. teol. gr.-cat. din Blaj. — Prețul tabloului cor. 1:50 fl.

Institut de asigurare ardelean

„Transsylvania“

==== SIBIIU ====

Strada Cisnădiei 1—5. Edificiile proprii.
==== recomandă ====

☞ **Asigurări împotriva focului** ☞
pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. în condiții avantajoase și cu premii ieftine.

☞ **Asigurări pe viață** ☞

(pentru preoți și învățători confesionali romani gr.-cat. **avantajii deosebite**) pe cazul morții cu termen fix, cu platire simplă sau dublă a capitalului, asigurări de pensii și de participare la câștig, asig. de zestre și asig. populare pe șose de înmormântare. Mai departe contra **accidentelor, infracției (furt prin spargere) asig. p. pagube la apeducte.**

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1911 k. 5,275,798.23
Capitale asigurate pe viață achitate 5,146,556.86
Starca asigurarilor cu sfârșitul anului 1911: foc „ 127,763,744.—
„ viață „ 10,931,322.—
Fonduri de întemeiere și de rezervă . . . cor. 2,520,492.—

☞ **Prospecte și informații se dau gratuit în birourile Direcțiunii și la toți agenții.**

Personale versate în achiziții cu cercări bune de cunoștință se primesc în condiții favorabile în **serviciul institutului.**

(1) 59 ?

A apărut

ANTOLOGIONUL

sau

MINEIUL

tomul I. care cuprinde în sine *slujbele dumnezeescilor sărbători, a Născătoarei de Dumnezeu și ale sfinților* de pe lunile: Septembrie, Octombrie, Noiembrie și Decembrie.

Prețul tomului I. legat în piele și cu copeii este 32 cor. și se spedează imediat.

Lunile din Ianuarie până în August vor fi cuprinse în tomul II. care e în lucrare.

Prețul tomului II. se va fixa ulterior și va fi în raport cu prețul tomului I.

A apărut

Apostolul

sau Faptele și Epistolele sf. Apostoli f. 4.

Prețul leg. în piele 22 cor. leg. în lux face 44 coroane.